

Balla Zoltán

Negyedszázados a Hajdúböszörményi Ifjúsági Ütősegyüttes

Engedtesse meg, hogy a böszörményi „doblovagok” bemutatásáról szóló írásomat egy kis tudományoskodással kezdjem. Az alábbi sommázat egy amerikai szerző – dr. Christiane Northrup szülész, nőgyógyász szakorvos, nemzetközileg is elismert író – „10 ok, amiért érdemes elkezdni dobolni” című írásából való.

„A dobolás mély relaxált állapotot hoz létre, általa jelentős mértékben csökken a szervezet stresszhormon szintje; képes elterelni a figyelmet a fájdalomról, mert közben endorfin és endogén opiátok szabadulnak fel a szervezetben, amelyek természetes fájdalomcsillapítóként hatnak; felpörgeti az immunrendszeredet, növeli a természetes T-sejtek (T-limfociták) számát, amelyek segítenek a rák, valamint a különféle vírusok elleni küzdelemben, beleértve az AIDS-et is; a dobkörök és a közösségi dobolások alkalmi lehetőséget teremtenek ahhoz, hogy kapcsolatba kerülj saját lelkeddel egy mélyebb szinten, miközben kapcsolatba kerül a többi hasonlóan gondolkodó emberrel is; összehangolja a testet és a tudatot a természetes külvilággal. A sámánok gyakran használnak dobot azzal a szándékkal, hogy összehangolják a tudatot, a testet és a szellemet; a dobolással szó szerint ki tudod magadból dobolni a negatív érzése-

ket. A dobolás terápiás céllal is használható, mert segít megtanulni bánni a nehézséget okozó érzésekkel. Amikor dobolsz, a tudatod az élet áramlása felé mozdul el. Amikor áramlásba kerülsz az élet ritmusával, nem tudsz a múltaddal és a jövőddel kapcsolatos aggodalmad fogságában maradni. A dobolás hajtóerőt jelent a kreatív önkifejezéshez. Amikor közösségben dobolsz, nem csak te jutsz el az önkifejezésig, de visszajelzést is kapsz a többi résztvevőtől. A dobkört eszközt jelent a belső én feltárásához és kiterjeszti a tudatosságod, mialatt aktív részese vagy a közösségnek.”

Hiszem, hogy ezek a sajátosságok a böszörményi csapat tagjaira is jellemzőek. Nézzük hát, hogy a negyedszázadot átélte együttes honnan indult és hol tart napjainkban. Annyi bizonyos: sok helyi és országos dobgála áll már mögöttük. Szinte nincs olyan komolyabb városi rendezvény, amelyiken ne lennének ott az együttes tagjai. Gyakran kapnak meghívást az ország más régióiba is. Több országosan ismertek közülük. Közöttük is Sándor László, aki huszonöt éve áll a csoport élén. E különös évforduló önmagában is indokolja, hogy visszatekintsünk az ütősök eddigi életfolyamára és megismerjük azt a különleges erőt, amelyik összetartja, működteti és újabbnál újabb produkciókra sarkallja őket.

Mindenekelőtt beszélj arról: melyik volt az a pillanat az életedben, amikor „dobfertőzést” kaptál? Hol és kitől tanultál dobolni?

Izgó-mozgó gyerek voltam. Elég korán felismertem a muzsika varázsát. De először nem is a dob érdekelt, hanem a furulya. Két évig tanultam ezen a hangszeren. Közben figyeltem az akkori Városi Fúvószenekar dobosait és volt egy pillanat, amikor nem volt nagydobos a zenekarban (az egyik indulóban viszont épp beütésre került volna sor) és én hangosan bekiabáltam egy „bumm” beütést, erre felfigyelt Lovas András tanár úr és kezembe nyomta a dobverőt, hogy folytassam a dobolást. Ettől a perctől kezdve lettem dobos és a dobtszak első éves „hallgatója”. A Bartók Béla Zeneiskola akkori igazgatója, Nagy László, mint tanszakvezető vezetett be a dobolás mélyebb rejtelmébe. Tőle tanultam meg, hogy mennyire fontos a rendszeres gyakorlás és a zenekarban való közös tevékenység.

Ki volt az, illetve kik voltak azok, akik segítettek a szakmai fejlődésedben? Mi vagy ki készítetted arra, hogy ütős együttest alakíts Hajdúböszörményben? Melyik intézmény fogadott be benneteket? Kezdetben hányan voltak? Egyáltalán: az elmúlt huszonöt évben hány tag dobolt az együt-

tesben? Vannak-e lánytagjaitok is? Honnan szereztétek a dobfelszereléseket, az egyenruhákat? Milyen kottákból tanultok? Van-e saját szerkesztésű dobkottátok?

A '90-es évek elején a hajdúböszörményi Bartók Zeneiskolában tanítottam. Az 1991/1992-es iskolaévben közel húsz nebuló dobolt az ütőtanszakon. Azon tanakodtunk, hogy ezeknek a gyerekeknek nem kellene elengedni a kezét és kitaláltam, hogy Böszörményben létre kellene hozni egy értékmegtérítő/értékteremtő ütősegyüttest. Az eltelt huszonöt év eseményei, történései azt támasztják alá, hogy érdemes volt a kezdeményezésünk.

Kezdetekben a zeneiskola adott otthont számunkra. 1994-től a Silye Gábor Művelődési Központ a gyakorló műhelyünk. A taglétszámunk 20 fő, nyilván az évek alatt változtak a tagok, mert továbbtanultak, kinőttek az ifjúsági korosztályból, de hála a zeneiskolának, mindig jött helyettük utánpótlás. Néhányuknak már egy-két éves gyereke van, és ha sikerül majd őket is „megfertőzni” a dobolás szépségével, akkor őket is örömmel látjuk majd közöttünk. A huszonöt év alatt több mint százan fordultak meg az együttesben. Volt olyan időszak, amikor lányok is pergették a dobot.

A dobfelszereléseket részben a tagok szülei vásárolták, részben a böszörményi önkormányzat támogatta bennünket a vásárlásban. Természetesen voltak önzetlen szponzoraink is.

A klasszikus dobiskolákon kívül különböző utakon hozzájutottunk olyan külföldi (amerikai) kottákhoz is, amelyeket Magyarországon egyáltalán nem forgalmaztak. Mondván: a jazz a nyugati kultúra salakja. Azt sem nézték jó szemmel, ha egy konzervatóriumi hallgató jazzt játszott valamilyen formációban. Sőt olyan is előfordult, hogy egyik tanár tanulója nem nagyon barátkozhatott a másik tanár tanulójával.

Vannak saját kottajegyzeteink is, amelyeket most próbálunk rendszerezni, ezekből egy-egy koncerten játszunk is.

Néhány gondolatot hadd mondjak még két kiemelkedő mesteremről. Kovács Gyula – a magyar dobosok atyja – különösen kedves mesterem volt. Tőle tanultam a zene tisztelőtét, a zenei alázatot. A másik mesterem Jávorai Vil-

mos, akinek a kezei alatt 1996-ban hivatásos előadói művészi diplomát szereztem Budapesten. Neki köszönhetjük, hogy Kőbányán jazz szakiskolai oktatás folyik, ahol a legsikeresebb növendékeim is tanultak: Dési Tamás, Kéki Gergő, Oláh Antal, Oláh Gábor, Szabó Tamás, Czibere József és nem utolsósorban Takács Tamás, aki a HAFIM-nak (Hajdúböszörményi Fiala Művészek Egyesületének) az elnöke. Sajnos ezek a mestereim már nem élnek, de tudom, hogy fentről figyelnek bennünket.

Hogyan tudnád meghatározni az együttesetek zenei stílusát? Mennyit kell gyakorolnotok ahhoz, hogy műsorok legyen egy-egy 10-15 perces produkciótok?

Hadd mondjam szerényen: az elmúlt évek alatt országosan is megismertek bennünket. Azt is meg kell jegyezni, hogy ezt a fajta dobshowt, csak mi műveljük Magyarországon. A mi dobolási stílusunk a latin zene alapjaira épül. Saját kompozícióinkkal szórakoztatjuk a közönséget. Mindenekelőtt azokat, akik kíváncsiak a játékunkra.

Ha azt szeretnénk, és ha azt akarjuk, hogy

hibátlan legyen egy 10-15 perces műsorunk, ahhoz bizony heti öt próba-alkalmat figyelembe véve három hónap gyakorlásra van szükség. Egyszerűbbre lefordítva: legalább 60 próbát kell dobolnia az együttes tagjainak.

Hogyan szerveztétek/szervezitek a programjaitokat, műsoraitokat? Évente hány, illetve milyen jellegű rendezvényeken szoktatok szerepelni? Magyarországon mely régióban léptetek fel eddig? Van-e kiemelt hely, ahová szívesen visszatértek koncertezni? Milyen a böszörményi közönség?

A mi zenélésünk örömmel. Fontos számunkra, hogy a dobolással „kiéljük”, hogy stílszerű legyenek: „kiverjük” az érzéseinket. De nagy bennünk a megmutatkozási vágy is. Gyakran előfordul, hogy felkérnek egy-egy előadásra, de előfordul olyan eset is, amikor egy-egy kész produkcióval mi magunk ajánljuk a műsorunkat valamilyen rendezvényhez.

Rendszeres fellépői vagyunk a ceglédi Nemzetközi Dobos és Ütős Gálának (évek óta külön rendezendő Ütős Találkozó, Budapestben a „Mienk itt a Lánchíd” rendezvényen, az augusztus 20-i debreceni Virágkarneválon és a „Ligetelja Fesztiválon” Nyíradonyban és Nyíracsháson és még sorolhatnánk a fellépéseink helyszíneit.

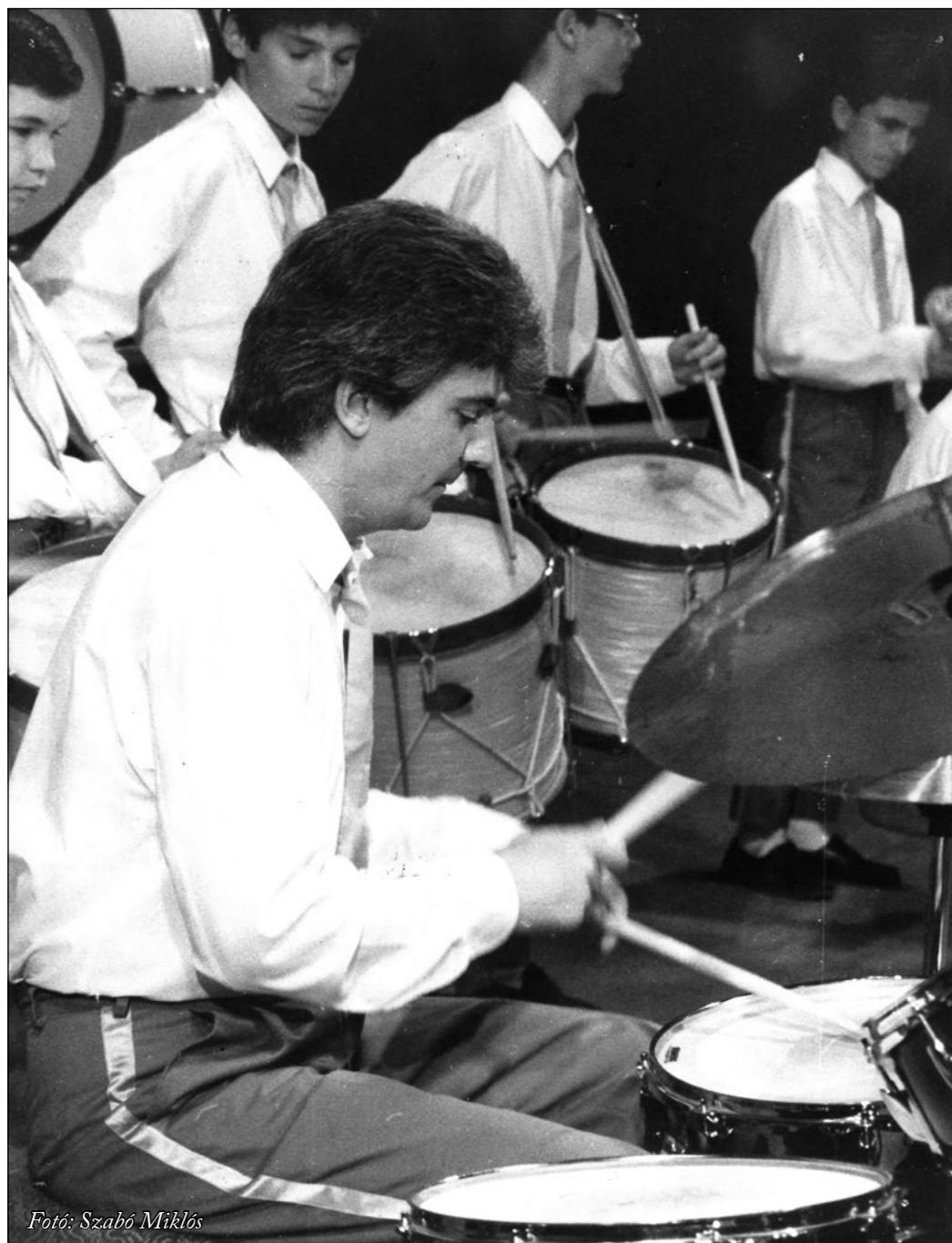
De megfordultunk már Vácott, a három évenként rendezendő Ütős Találkozón, Budapesten a „Mienk itt a Lánchíd” rendezvényen, az augusztus 20-i debreceni Virágkarneválon és a „Ligetelja Fesztiválon” Nyíradonyban és Nyíracsháson és még sorolhatnánk a fellépéseink helyszíneit.

A hazai közönségünk a leghálásabb. Úgy érezzük, hogy kedvelik, szeretik a játékunkat. Mi pedig örömmel játszunk akkor is, ha ötvenen, százan vagy százötvenen kíváncsiak ránk. Játék közben figyeljük a mosolyaikat, ami azt jelenti számunkra, hogy jól muzsikálunk. Különösen kedvesek, aranyosak a kisgyerekek, akik izegnek-mozognak a ritmusra.

-Hogyan álltok a helyi elismeréssel?

Eddig állt minden választási ciklusban számmon tartottak bennünket a polgármesterek: tőlük elismerő oklevelet kaptunk. 2002-ben, az együttesünk tízéves fennállása alkalmából

Fotó: Szabó Miklós

az önkormányzat képviselő-testületétől megkaptam és a Város Napján átvehettem a „Hajdúböszörményi Gyermekeiért” című kitüntetést, amire azóta is nagyon büszke vagyok. 2016-ban pedig a HAFIM által alapított életműdíjban részesültem – ez is nagy örömmel tölt el. Ilyenkor látom, hogy volt értelme annak a több mint ezer koncertünknek, amelyekre ma már büszkén tekinthetünk vissza.

Kik azok a híres hazai dobosok, akikkel kapcsolatban vagytok és kik azok a híreségek, akikkel egy színpadon játszottatok eddig?

Mindenekelőtt Martonosi Györgyöt kell említenem, aki a mai napig meghatározó tanára, motorja, szíve, lelke a magyar dobvilágnak. Neki és kedves feleségének köszönhetjük, hogy olyan világsztárok tanítottak Magyarországon, mint Jojo Mayer, Dave Weckl és híres művésztársaik. Több alkalommal tanított nálunk az ifjú generációból Szendőfi Péter, aki a modern dobolás világába vezetett be bennünket. Nemrég volt itt nálunk Markó Ádám, aki balkezes – ő is nagyon sokat segít nekünk megérteni ezt a gondolkodásmódot, hiszen a dobfelzerelést neki másképpen kell összeraknia, mint a hagyományosan jobbkézeseknek. Ennek az egyik nagy előnye az, hogy a rajongó hallgatók a koncertek végén

nem próbálják meg megmutatni a mesternek, hogy ők mit „tudnak”.

A böszörményi dobos gáláinkat sok híresség tisztelte már meg – Kőszegi Imre, Jávor Vilmos, Lakatos „Pecsek” Gáza, László Attila, Lattmann Béla, Berki Tamás, Fogarasi János, Dresch Mihály, Pleszán Frigyes, Oláh Emőd, Babos Gyula, Szendőfi Péter, Barabás Tamás, Kormos János és Elek István.

Ki azok, akik országos karrierig is eljutottak közületek?

A Kőbányai Szakiskolásokon kívül Lázár Tibor, Molnár Kristóf, ifj. Uzonyi László és természetesen a most még csak tizenkét éves Balogh Soma Zoltán, a Kismenők Tehetségkutató Verseny 2016. évi második helyezetteje, akik hírnevet hoztak Hajdúböszörménynek. Soma és a három hajdúnánási dobosunk – Dési Tamás, Kéki Gergő és Oláh Gábor – kivételével mindannyian a zeneiskolánk tanulói voltak. Ami azt bizonyítja, hogy nagyon jó alapot adott nekik ez az intézmény.

Elégedett vagy-e az együttes munkájával, szponzorálásával, támogatásával? Mire volna szükségetek ahhoz, hogy céljaitokat, terveiteket még zökkenő mentesebben megvalósíthassátok?

Nagy szerencsém, hogy vagány „fickókkal” dolgoztam és dolgozom. Értenek a nyelvemen és én is jól megértem az övéket. A lényeg az, hogy pontosan tudják, mit akarunk elérni. A gyakorlás – a mai rohanó világban – sokszor nehezen megoldható, de mindig találunk alkalmat arra, hogy színvonalasan felkészüljünk az előadásokra.

Hogy mire volna szükségünk? Egy jó számítógépre, projektorra és kivetítőre, hogy az interneten együtt nézhessük meg a nagy mesterek produkcióit, dobolási technikáját. És együtt hallgathassuk meg a jobbnál jobb muzsikákat. Mert ez otthon, egyedül nem mindig sikerül.

A polgármesteri alapból – utazásainkra – minden évben kapunk támogatást, melyet ezúton is köszönünk. Sajnos a korábbi szponzorálási forrásaink mára elapadtak. A vállalkozók az adományaikat nem írhatják le az adóikból.

Te magad játszol-e ütősként valamelyik zenekarban?

Sokszor szerettem volna összehozni egy kis böszörményi jazz együttest. Sajnos ez eddig még nem sikerült. De nem olyan régen lehetőséget kaptam arra, hogy a Kertész László Hajdúsági Irodalmi Kör Másik Oldal nevű zenekarában dobolhassak. Öröm számomra, hogy együtt játszhatok Papp-Für János (költő) szólógitárossal, Ványai Anita énekesssel, Rózsa Sándor basszus gitárossal és Kovács Zsolt ütőhangszeressel. Műsoraink zöme Papp-Für János és Rózsa Sándor megzenésített verseiből áll, de vannak közöttük kortárs költők versei is. Ezeknek a verseknek a megzenésítéséhez zömmel Gerendás Péter Liszt-díjas gitárművész és zeneszerző neve fűződik.

Hogyan fog telni a jubileumi év programsorozata? ... és mit tervezel az elkövetkezendő tíz, vagy huszonöt évre?

Az idén többet fogunk koncertezni. De sajnos nem tudunk jubileumi gálát tartani, mert ahhoz nincs elegendő pénzügyi forrásunk. Készülünk egy jubileumi kiadvánnyal, amelynek az összeállításához biztató ígéretet kaptunk.

Ha az elkövetkezendő huszonöt évben legalább annyi jó fog történni az együttesünkkel, mint az eltelt huszonöt évben, akkor már most elégedettek lehetünk. Bízunk benne, hogy igazunk lesz és egészségünk is lesz hozzá.

Egy nagyon személyes kérdéssel zárjuk az interjút. - Hogyan viselte/viseli a dobos „hóbortodat” a feleséged ... és a gyermekeid?

Két gyermekem van. Gréta lányom zongorázni tanult, Gergő fiammal pedig együtt játszunk a zenekarban. Ők tudják, hogy mit jelent zenével foglalkozni. A feleségem anyai ágon híres zenész családból származik (Hajdú András volt az, aki a „Hajdú induló”-t komponálta. Ezt a Hajdúböszörményi Ifjúsági Fúvószenekar az ötvenéves jubileumi rendezvényén is műsorára tűzte) – ő és az anyósom is tagja volt a Városi és Pedagógus Kórusnak. Ezért jól tudja, hogy akinek zenei hóbortja van, az különleges bánásmódot igényel, amit tőle mindig maximálisan meg is kaptam és nagyon köszönöm is neki. Ha ő nem segít, akkor most valaki más lenne az együttes élén. És ez az interjú most mással születik meg.

Hetvenöt éves Szilágyi Imre grafikusművész

Szilágyi Imre és Nyakas Miklós a jubileumi kiállítás megnyitóján

